1940 ий
9
июнь
№53 (666)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӱрвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

КОМСОМОЛ—КОЛХОЗНЫЙ ВОДОЕМЫН ШЕФШЕ

Кызыт „Об'единение" колхозышто (Параньгинский район) паша чот шолеш. Комсомольский организацийын инициативыже дене колхозник - шамыч Ляж энгер гоч кугу пӱям ыштат. Плотинам ыштен шуктышек, кызыт куакшын йогышо Ляж энгерын вӱдшӧ, вич метрлан нӧлталтеш. Колхоз правленийн пӱяшке кум тӱжем утла колым колташ палемден. Энгер воктен шарлен вочшо ужар олыкеш сылве парк ышталтеш. Могай сӧрал лиеш тунам!

Косолаповский районышто 20 наре колхоз - шамыч пӱям пӱялат. Нунын кокла гыч шуко колхозшо колым ашнаш решитленыт. Кол озанлык нунылан кугу пайдам пуаш тӱналеш.

Тыгай пример - шамычым эшеат утларак ончыкташ лиеш. Колхозлаште пӱям, плотинам, тавым ыштыме нерген мемнан деке кажне кечын гаяк серыш - шамыч пурат. Вӱд озанлыкым виянгдыме шотышто Воронежский область „Железнодорожник" артельысе член-шамычын чапле тӱналтышышт мемнан республикыштат кумдан шарлен.

Колхозник-шамычын тиде кугу творческий пашаштышт комсомол пеш кугу рольым модшаш. Комсомольский организаций-шамыч „Железнодорожник" артельысе член - шамычын обрэщенийыштым да „Правда" газетын 1940 ий 24 майыште печатлыме ончал статьяжым собранийлаште обсуждатлышаш улыт. Но тидын дене паша ок пыте, тӱналеш веле. У водоемым, плотинам, пӱям ышташлан лӱмын молодежный бригада-шамычым организоватлаш да социалистический соревнованийым кумдан шарыме вегызеш пашам виян ышташ, кол озанлыким виянгдаш, вӱд серлаш пушенге-шамычым шындылаш, вӱдым озанлыкысе кӱлешлан тӱрыс кучылташ—теве комсомольский организаций - шамыч ончылно шогышо главный задача.

Тиде пашам нигунарат шуяш ок лий. Туге гынат, южо районлаште йӧршеш огыт вашке. Кодшо ийыште Йошкар-Олинский районын шуко колхозлаштыже пӱя-шамыч ылыч. Тенийсе шошым вӱд ятыр пӱяжым мушкын нангаен. Колхозласе комсомольский организаций - шамыч нине энгер-шамычым угыч пӱялаш алят тӱналын огытыл. А ВЛКСМ Йошкар-Олинский райком тачe мартенат нимом ыштымашыже уке. ВЛКСМ райкомын секретарьже Богомолов йолташ шкенжын бездеятельностьшым шойыштмаш дене левед кодынеже. „Ме верлаш активым колтен улына, 15 комсомольский организацийыште водоемым ыштыме нерген обсуждатлыме, кызыт практический пашам шареныт" манын Богомолов ойла. А чынжымак гын, нимомат ыштыме огыл. Богомоловын партийный совестьше кушто вара?!

Южо ВЛКСМ райком-шамыч водоемым ыштыме нерген болтатлымаш дене увлекатлалтыныт. Большевистский партий мемнан пашан результатшым мыняр болтатлыме дене огыл, а мыняр пӱям, плотинам ыштымаш гыч судитлаш тӱналеш. Сандене ме пӱя ден плотина-шамычым кӱчык срокышто ыштен шуктышаш верч, нуным культурно да пайдалын кучылтшаш верч уло вийна дене кучедалшаш улына!

Шожым погаш тӱҥалыныт

Алма-Ата, 4 июнь. Южно-Казахстанский областысе „Пахта-Арал" совхоз шожым погаш тӱҥалын. Кок кечыште 430 гектарыште погымо.

1 июньышто уборкышто 12 комбайн пашам ыштен. Ик кечыште нуно 96 гектар олмеш 182 гектарыште погеныт. Комбайнер Прудков ден Милюковын агрегатышт кече еда кок нормым темат.

Совхоз 8.489 гектар гыч шыдаҥ ден шожым погышаш. Чылаже 23 комбайн пашам ышташ тӱҥалеш. Комбайнер ден штурвальный-шамыч уборкым кӱчык жапыште да йомдарыде эрташ обязатлалтыныт.

(„Комсомольская правда" гыч).

Я. М. Свердловын шочмыжлан 55 ийже вашеш

Свердловск, 4 июнь. (ТАСС). Таче кастене Городской драматический театрыште Яков Михайлович Свердловын шочмыжлан 55 ийже темме лӱмеш оласе шемер - шамычын представительыштын собранийышт эртыш. Собранийыште тӱжем еҥ лийын.

Президиумышто — Яков Михайловичым вашлийше тошто уральский большевик-шамыч, Свердловын боевой другшо ден йолташыже К. Т. Свердлова (Новогородцева).

Ленин ден Сталинын верный соратникше Я. М. Свердловын илыш корныжо да революционный деятельностьшо нерген докладым ВКП(б) горком секретарь Волынский йолташ ыштен.

Собраний Сталин йолташлан приветствийым колтен.

Я. М. Свердловын Дом-музейже почылтын

Свердловск, 4 июнь. (ТАСС). Теҥгече тышан Я. М. Свердловын Дом-музейже почылтын. Ленин ден Сталинын эн лишыл соратникшын илышыже ден революционный деятельностьшым ончыктышо шӱдӧ ден экспонат - шамыч куд залыште расположитлалтыныт.

Музейыш первояк, Я. М. Свердлов дене пырля Уралысе революционный пашаште участвоватлыше, тошто пашазе - большевик-шамыч пуреныт.

(„Комсомольская правда" гыч).

Марийский комсомольский организацийын воспитанникше, летчик А. Н. Вершинин. Финский белогвардейщина ваштареш кучедалме фронтышто командованийын боевой заданийже-шамычым образцово шуктымылан, тидын годым доблесть ден мужественным проявитлымылан Вершинин йолташым „Красное знамя" орден дене наградитлымыт. Фото М. Чуршуковын.

Чапле водоем верч

Воронежский область Таловский район „Железнодорожник" ял озанлык артельысе колхозник-шамыч колхозный водоем ыштымышт дене Союзысо чыла колхоз-шамычлан сай примерым ончыктеныт. Нунын примерышт почеш Марийский республикысе колхоз-шамычат местный водоем, плотина, пӱя, таве-шамычым угыч ыштымашке да улшо водоем - шамычым тӧрлатымашке кугу вниманийым ойыреныт.

Сернурский район „Чевер ӱжара" колхозын колхозникше-шамыч „Железнодорожник" артельысе колхозник-шамычын обращенийыштым кугу нӧлталтмаш дене обсуждатлышт. Водоемын значенийже нерген районный Совет депутат А. Росляков йолташ колхозник-шамычлан рашак умылтарыш.

Кызыт колхозышто водоем ыштымаш виян кая. Колхозник-шамыч пӱя пӱялымаште пашам виян ыштат. Яндар вӱд шогыжо, манын, кызыт йоген лекше памашым эрыктыме да тиде намаш воктен пушенгым шындаш лийыныт.

Водоемым ыштымаште комсомольский организаций (секретарьже Г. Мустаев йолташ) сай примерым ончыкта. Комсомолец-шамыч М. Мустаев, А. Чемешева да молат тиде пашаште активно участвоватлат.

Тиде колхозышто тошто водоем-шамычым тӧрлатымашат виян кая.

И. Росляков.

Марийский АССР Верховный Советын Кумышо Сессийже почылтмо нерген

Марийский АССР Верховный Советын Кумышо Сессийже 1940 ий 10-шо июньышто 6 час кастене Совет-шамыч Пӧртын 2-шо этажыштыже, Марийский АССР Верховный Советын заседаний залешыже почылтеш.

Депутат-шамычлан шинчен шогаш

Марийский АССР Верховный Советын Кумышо Сессийышкыже толшо депутат-шамычым регистрироватлымаш да нунылан справка-шамычым пуэдымаш 9—10 июньышто эрдене 9 час гыч йӱдым 12 час марте Совет-шамыч пӧртын 2-шо этажыштыже, МАССР Верховный Совет Президиумын 29 № комнатыштыже эртаралтеш. Регистратурын телефонжо-шамыч: Связь Пӧрт гоч—3—57 да 1 №, Совет-шамыч пӧртын коммутаторжо гоч—1—08, 79 да 80 №.

Марийский АССР Верховный Совет Президиум.

Комсомолец-шамыч чыланат стахановец улыт

Йошкар-Ола Мебельный фабрикыште 59 пашазе кокла гыч 5 еҥ комсомолец. Комсомолец - шамыч пашаште пашазе-шамычлан примерым ончыктат, паша нормым эреак утыж дене темат.

Апрель тылзыште производствышто ыштыше комсомолец-шамыч Е. Мосунов 149 процентлан, Я. Костромичев 130 процентлан, В. Козлов 129 процентлан, В. Семенов 125 процентлан паша нормым теменыт.

Май тылзыште пашам эше чот ышташ комсомолец-шамыч шке ончыланышт задачым шынденыт ыле. Тиде задачым нуно честь дене шуктат. Майский планым нуно 130—149 процент марте теменыт. Ончыкыжымат комсомолец-шамыч пашаште примерым ончыкташ тӱҥалыт.

Т. Волкова.

103

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

Коммунистын вуйлатыме агитколлектив

Йошкар-Ола кӱртньӧ корно станций пеленсе партийный организацийын секретарьже, тудак агитколлектив руководитель, Малинин йолташ агитационно-массовый пашам сай шынден. 1940 ий январь тылзе гыч таче марте кӱртньӧ корно станцийысе пашазе ден служащий-шамыч дене 68 беседым да докладым эртарыме, тушто 2.203 еҥ лийын.

Агитационно - массовый пашам агитатор - шамыч производственный паша план темымаш дене кылдат. Садланак вет 1940 ий 1 кварталысе производственный планым 102 процентлан темыме.

Стахановец да ударник-шамычат эреак ешаралтыт. 1940 ий 1 январьлан 115 стахановец да 30 ударник гына ыле гын, 1 июньлан 154 стахановец да 41 ударник шотлалтеш.

ВКП(б) членыш кандидат Комолин (паровозын машинистше), Власов (электромеханик) да Токарев (весовщик) йолташ-шамыч тений аварий да брак деч посна пашам ыштеныт. Бусыгин да Михайлов йолташ-шамыч кече еда паша нормым 180—200 процентлан темат.

Коммунист Малинин йолташын вуйлатыме агитколлектив моло агитколлективын вуйлатышыштлан пример лийын шога.

С. Макаров.

28 постоянный пашаеҥ гыч 20 стахановец

Кушто социалистический соревнований сай шындыме, тушто паша сай кая, планат эртарен темалтеш. Лачак тыге Абаснурский прорабский пунктышто (Ронгинский район) постоянный кадровый пашазе-шамыч коклаште паша кӱлеш семын шындалтын.

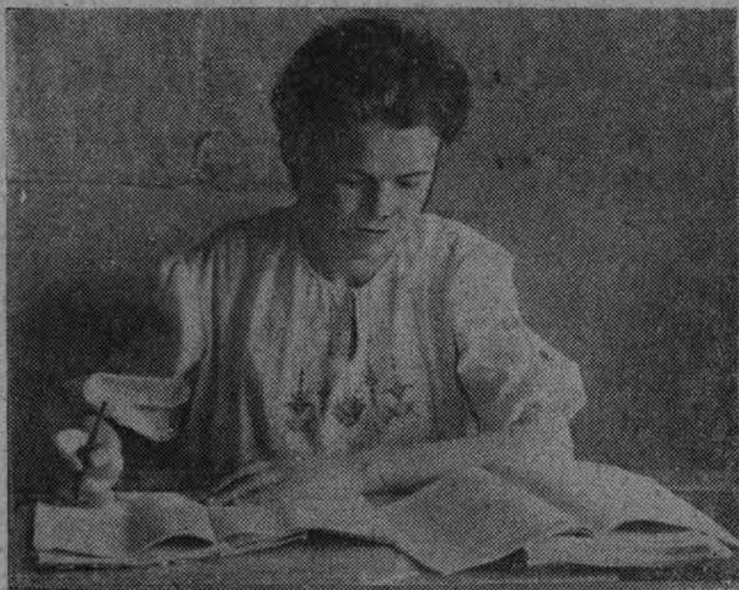
Социалистический соревнованийым кумдан шарымылан кӧра, пашазе-шамыч тылзе еда паша нормым эртарен темат. Стахановец-шамычат эреак ешаралтыт. Тачe кечылан 28 кадровый пашаеҥ гыч 20 еҥже стахановец улыт. Май тылзыште Г. А. Антипин планым 238 процентлан темен да 780 теҥге пашадарым налын.

Але налаш шукерте огыл кадровый пашашке пурышо самырык И. В. Ревин йолташым. Тудо первый кечыгак уло кумылжо дене йӧратен пашашке пижын. Май тылзыште планым 220 процентлан темен да 297 теҥге пашадарым налын.

В. Д. Ревин, В. М. Федосеев, П. И. Шадрин, Вилков да тулеч моло йолташ-шамычат паша нормым 192 процент гыч 238 процент марте темат.

Ӱшанаш лиеш, ончыкыжымат нуно пашаште темпым огыт волто.

С. Попов.

Йошкар-Ола фельдшерско-акушерский школа пеленсе комсомольский организацийын секретарьже М. П. Домрачева йолташ ВЛКСМ горком пленумын активный членже.

Снимкыште: Домрачева йолташ „ВЛКСМ уставым пудыртылмаш нерген ВЛКСМ ЦК-н пунчалже" тема дене докладлан ямдылалтеш.

Фото М. Чуршуковын.

ЛЕКЦИОННЫЙ ПРОПАГАНДЫМ ЭШЕ САЕМДАШ

ВКП(б) ЦК-н пропаганда нерген лукмо исторический постановленийже деч вара, ВЛКСМ комитет - шамыч, партийный организаций-шамычын вуйлатымышт дене, лекционный пропагандын пеш кугу опытым накопитленыт.

ВКП(б) историй ден международный положений дене, текущий политика, наука да литература нерген лекций - шамыч молодежь коклаcе идейно - политический пашан ойыралтдыме ужашыже лийыныт.

ВЛКСМ обком да райком-шамыч нине задача-шамычым шуктымо дене лекционный пашам ятыр саемденыт. Тиде жаплан ВЛКСМ обкомын лекторжо-шамыч 131 лекцийым лудыныт, кудын дене 17.896 комсомолец да несоюзный молодежьым авалтыме. Райкомоллаcе пашаеҥ да актив-шамыч пытартыш 3 тылзе жапыште 432 лекцийым лудыныт, 4.352 докладым да 1.508 беседым эртареныт.

ВЛКСМ Юринский райком лекционный пропагандын значенийжым келгын аклен. Тудын секретарьже Галин йолташ молодежьлан эреак тӱрлӧ тема дене лекцийым лудеш. Политический самообразованийым нӧлтымаште кугу полышым пуа. Ик кварталлан 142 доклад ден лекцийым эртарыме. Тидеч посна, партийын вождьшо-шамыч нерген, Ленинско - Сталинский комсомол да тудын историйже нерген, Йошкар Армийын великий полководецше-шамыч нерген лекцийым эртарыме.

Тыгак Горно-Марийский райкомолат тиде шотышто пашам икмыняр саемден. Тыште 15 внештатный докладчик-шамыч пашам ыштат. 1940 ийыште первый кварталыште 70 лекцийым лудмо, 303 докладым да 656 беседым эртарыме, кудын дене 40.907 еҥым авалтыме.

Райкомолын пропаганда ден агитаций отдел вуйлатыше Грацков йолташ докладчик ден беседчик-шамычым вуйлатымыж дене пырля, шкеат пашам ятыр ыштен. Доклад ден лекцийлан сайын ямдылалтеш. „Борьба китайского народа против японской агрессии" да „Коммунизм и религия" тема дене лудмо лекцийже дене молодежь кугун интересоватлалтын.

Моркинский райкомолат молодежьын тунеммашыжым лекционный пропаганда дене моштен сочетатла. Тидын дене пырля лекционный пропагандистский пашаште ятыр ситыдымаш-шамычат уледат. Волжский, Ново-Тор'яльский да Еласовский райкомол-шамычын пашаеҥышт лекционный пропаганда дене путырак начарын заниматлат. Случайно огыл вет, шкештат лекций ден доклад-шамычым огыт эртаре. ВКП(б) историйым изучатлыше-шамычлан ситыдымын полшат, молодежьын йодмыжым огыт шукто.

Тидын гыч чыла ВЛКСМ райком - шамычлан практический выводым ыштыман.

Молодежьлан интересный доклад ден лекций-шамычым ыштыман. Утларакшым нуно тыгай лекций-шамыч дене интересоватлат: коммунистический мораль нерген, Ленин ден Сталин комсомол нерген тема дене, комсомол ден партийный руководство нерген, комсомолын организационный строенийже нерген, международный положений, оборонный тема дене, партийын вождьшо-шамыч да тулеч моло тема денат.

ВЛКСМ ЦК-н постановленийже молодежь коклаште лекционный пропаганда пашам вуйлатымашым тӱҥ гычак саемдаш обязыватла. Молодежьым марксистско-ленинский воспитаний паша дене кажне кечын вуйлаташ—тиде кажне ВЛКСМ комитетын да комсомольский активын тӱҥ задачыже.

Л. Алатов.

Шке бездеятельностьшым шойыштмаш дене леведаш тӧча

— Богомолов" йолташ, тендан районысо комсомольский организацийлаште Воронежский область Таловский район „Железнодорожник" артельысе колхозник-шамычын письмаштым да 24 майыште лекше „Правдан" ончыл статьяжым кузе обсуждатлат?—манын, ВЛКСМ Йошкар - Олинский райкомын секретарьже деч йодна.

—15 организацийыште обсуждатлыме. Р.-Кукмарский сельсоветыште кол ер уло,—ойлаш тӱҥале секретарь.—Те иктаж колхозышко кайнеда гын, сельсоветлаште согласоватлыза. Да, монденямат, вет работник-шамыч палат. Кудрявцев, толза тыш!

— Тый палет вет, могай колхозышто кол ерым ыштaш лиеш?—Адак Богомолов пелештыш.

Кудрявцевын ойжо почеш районысо колхозлаште кол ерым, вакшым ыштaш чыла условий уло. Шеклянурский сельсоветысе кажне колхозышто водоемым ыштaш лиеш.

Райкомолын школьный молодежь ден пионер отделжым вуйлатыше Мельников йолташ толят, посна колхозлаште пӱям пӱялаш лийме нерген ойлыш.

— Колхозлаште таловец-шамычын письмаштым обсуждатлаш райцентр гыч активым колтымо мо?—адак йодна.

— Колташыже колтымо, но кунар еҥым ом шарне. Богомолов йолташын ойжо гыч туге коеш: пуйто районышто кажне колхозлаште таловец-шамычын письмаштым обсуждатлат да инициативым поддерживатлат. Чынжымак гын, районышто чылтак вес тӱс. Таловец-шамычын письмаштым обсуждатлаш тӱҥалаш огытыл. Ик комсомольский организацийыштат практический обязательствым налын, пашашке пижын огытыл. 30 май деч вара райкомол гыч колхозлаште ик еҥат лийын огыл, садлан районысо положенийым огыт шинче.

Райцентрысе активымат тиде вопрос дене колтымо огыл. Богомолов йолташ 9 ым колхозысе комсомольский организацийлашке вес вопрос дене велэ май тылзыштак колтен улмаш.

Тыгеракын тыгай кугу государственный важностян пашашке ВЛКСМ Йошкар - Олинский райкомол парня вошт гына онча.

Тиде райкомол ВЛКСМ Центральный Комитет ден ВЛКСМ Маробком бюрон комсомолец-шамычын колхозный водоем, плотина, пӱя - шамыч ыштымаште участвоватлымышт нерген лукмо решенийыштым огеш шукто. Райкомол секретарь Богомолов йолташ шке бездеятельностьшым шойыштмаш дене леведаш тӧча.

„Ревезе Коммунистын" бригадыже—

Ив. Литвин ден И. Краснов.

Ната Бабушкина лӱмеш аэроклубын учлетшо-шамычын летный практикышт тӱҥалын.

Снимкыште кӱшнӧ: аэроклуб начальник Конкошев йолташ учлет-шамычын практикыштышт улшо ситыдымашыштым палемда; **ӱлнӧ:** военный училищыш каяш желатлыше учлет—комсомолец-шамыч (шола гыч пурлашке) А. Р. Алексеев (фельдшерско-акушерский школа), П. К. Родин (педагогический училище), В. И. Соколов (педагогический рабфак) да И. Р. Балков (6 номеран школа).

Фото М. Чуршуковын.

Государственный экзаменым сайын сдатлат

Н. К. Крупская лӱмеш Марийский педагогический институтын студентше-выпускник-шамыч 29 майыште государственный экзаменым сдатлаш тӱҥалыныт.

Нуно, экзаменлан сайын ямдылалтыныт, тидым эртыше госэкзамен раш ончыктыш.

Теве литературный факультетысе студент-шамыч Марксизм-Ленинизм основа дене 7 „отлично", 7 „хорошо" да молыжо „посредственно" отметка дене сдатленыт. Педагогика дене 5 „отлично", 7 „хорошо" да молыжо „посредственно" сдатленыт. Анцыгин, Шалин, Шалина, Сычев да Татауров кок предмет денат „отлично" сдатленыт.

Естествоведческий факультетысе студент-шамычын Марксизм-Ленинизм основа предмет дене результатышт тыгай: 6 „отлично", 11 „хорошо" да молыжо „посредственно". Химия дене 7 „отлично", 8 „хорошо". Комсомолец-шамыч Егоров, Мохова, Полевщикова да молат отлично сдатленыт.

Физико - математический факультетыштат результат томам огыл, 14 студент гыч математический анализ дене 2 ен гына посредственно отметкым налын. Комсомолец - шамыч Апечкин, Дудин, Средина да молат отлично сдатленыт.

Краснов.

Кенеж каникулым веселан эртарена

Пионер-шамыч лагерьыш каят

Пионерский лагерь—пионер-шамычын йӧратыме верышт. Туштo нунылан жапым культурно да весела эртараш чыла условий уло.

Йошкар-Ола деч 45 километр Волга энгерышкыла, яктерла коклаште шуйналт кийше Таир ер воктене тений ынде мемнан республикын пионерже-шамыч 6-шо ийлан канат.

Теният 3 сменыште 600 утла пионер канышаш. 1-ше сменыш 7 июньышто пионер шамыч погынаш тӱҥалыныт. Тиде кечын тӱрлӧ верла гыч 152 пионер погыненыт.

И. Краснов.

Сайын канаш тӱҥалам

Мыланна, пиалан советский йоча-шамычлан, сайын тунемаш да канаш чыла условий уло.

Мый тений Ленинско-Сталинский комсомол радамыш пуревам. Коклалинский неполный средний школым (Сернурский район) „отлично" да „хорошо" отметка дене тунем лектым. Сай тунеммемлан, школа дирекций „Таир" лагерьыш канаш каяш путевкым пуыш.

Лагерьыште самодеятельный кружокышто участвоватлаш тӱҥалам, художественный литературым лудам.

Е. Полевщикова.

Теният лагерьыш каем

Тений Оршанский средний школын 6 классыштыже тунемым. Испытанийым „отлично" да „хорошо" отметка дене сдатлышым. Испытанийым сай результат дене сдатлымемлан, школа дирекций теният „Таир" пионерский лагерьыш канаш каяш путевкым пуыш.

Лагерьыште художественный литература-шамычым лудаш тӱҥалам. Авиомодельный ден фотокружокышто активно участвоватлем.

Кузнецов Коля.

Пионер-шамыч „Таир" лагерьыш канаш каят. Фото М. Чуршуковын.

Клубын пашажым саемдыман

Пектубаевский районный центрыште тошто черкым клубыш савырымылан ынде ятыр жап лиеш. Ожно тиде черкыште монах, поп-шамыч калыкым тӱрлӧ семын ондаленыт. Кызыт тиде черкыя тӱсыжӧ йӧршеш вашталтын. Тыште культур шарыме вер лийын. Клубышко кече еда тунемше, служащий, пашазе-шамыч яра жапым культурно эртараш коштат.

Туге гынат клубышто культурный канышым, калык дене, пеш начар организоватлыме. Помещенийым кӱлеш семын культурный видыш пуртымо огыл. Лозунг, портрет-шамычым шот деч посна сакалыме. Биллиард, шахмат, шашке ситышын уке. Тыгак музыкальный инструмент-шамычат гармонь деч моло нимат уке.

Клубын директоржо Пуртов йолташ пашам моткоч начарын ышта. Клубышто драмкружок, хоровой да моло кружок-шамыч организоватлыме огытыл, лекций-шамыч огыт эртаралт. Теве 6-шо майыште печать кече лӱмеш 8 шагат кастене доклад лийшаш ыле. Тыгак 15 майыште СВБ-ын 15 ий теммылан, калык шагаллан лийын, доклад ыштылтде кодо.

Клуб директор Пуртов шке пашажым план деч посна ышта.

Клубышто пашам сайын шындымаш — тиде массым организоватлен, тудым шке деке шупшын да культурно обслуживатлен моштымаште.

М. Иванов.

КОМСОМОЛ—КОЛХОЗНЫЙ ВОДОЕМЫН АКТИВНЫЙ СТРОИТЕЛЬЖЕ

Талантлан моткоч поян улшо Советский элыште калыкын инициативыже памашла чымалтын лектеш. Колхозник-шамычын шке вийышт дене 270 километр кутышан Сталин лӱмеш Большой Ферганский каналым ыштымаш, Азербайджаныште Самур-Дивичинский каналым да шуко моло сооруженийым ыштымаш—пашашке коммунистический отношенийын чапле примержым, калыкын творчествыже нигунамат пытыдымын поян улмыжым ончыкта.

Царизм годым пычкемыште орланен илыше калыкын великий творческий вийжым большевистский партий ден советский власть помыжалтареныт. Колхозный строй йӧршешак сенгыме ялыште айдемын кушмашыже, колхоз-шамычын ончыкыла пеледалтмышт верч тыршымашын кушмашыже ойыртемынак пале. Пасулаце шӱдӧ тӱжем дене стахановец-шамыч, социалистический мланде пашан новаторжо-шамыч, кӱкшӧ урожайын мастерже - шамыч колхозный стройым пенгыдемдымаште нигунам уждымо энтузиазмым ончыктат.

Калыкын доброжо да благосостояниже верч, шке озанлыкыштым нӧлтышаш верч тыршымашым Воронежский область Таловский район „Железнодорожник" ял озанлык артельын членже-шамычын письмашт рашак ончыкта. 24 майыште „Правда" газетеш печаталтше письмаштышт нуно водный хозяйствым шарыме чапле опытышт нерген кутырат. Таловец-шамыч тенийсе кенежмучко чыла шке водоемыштым полный порядкым ышташ решитленыт. Колхозын производствыжым виянгдымаште, мемнан ял озанлыкын продуктивностьшым нӧлтымаште нуно кугу рольым модшаш улыт. Вӱдым благоустроитлымаш социалистический мланде пашалан шуко пуэн кертеш.

„Вӱд,—возат таловский колхозник - шамыч, —чыла вереат кӱлеш: пасу ден пакчам орошатлаш, вольык ден вӱд кайыкым шарашлан, колым шукемдышашлан, шулдо акан вакш ден электростанцийым ышташлан. Тылеч посна вӱд южым саемда да шудылан кушкышыже кӱлеш условийым ышта. Вӱд чодрам пожар деч аралымаштат кӱлеш. Мучашыжлан, кӱлеш наре вӱд деч посна колхозышто культурный илышат лийын ок керт".

Таловец-шамыч 129 тӱжем кубометр вӱд пурыман пӱям пӱяш тӱҥалыныт. Нуно 5 пӱям тӧрлатат да кӱлеш порядкым ыштат, а кенеж мучко чыла таве-шамычым тӧрлатат да 10 тавым угыч ыштат. Пӱя-шамычын серешышт пушенгым шындат.

Таловец-шамычын тӱҥалмашышт Советский Союзысо чыла колхозлаште поддержкым налын. Водоем ыштышаш верч движений калык движенийлан савырнен. Ындe чыла вереат умлаш тӱҥалыныт: колхозник-шамычлан эшеат зажиточный илышыш шуашлан правильно организоватлыме да культурный водный хозяйство—эн кӱлешан условий.

Комсомол калыкын инициативыжым чыла годымат активно поддерживатла, у паша метод верч кучедалмаште шке тӱҥалтышыжым ышта, озанлык ден культурный строительствыште эреак у да у резервым почеш. Комсомол колхозный водоемым ыштымаштат активный участник лийшаш.

ВЛКСМ Центральный Комитет комсомолец-шамычын колхозный водоем, пӱя, плотина-шамычым ыштымаште участвоватлымышт нерген специальный пунчалым луктын. „Железнодорожник" артельысе колхозник-шамычын письмаштым комсомольский собранийлаште о б с у ж д а т л а ш ВЛКСМ ЦК чыла ВЛКСМ обком, крайком да союзный республикласе комсомолын ЦК-жым обязатлен. Колхоз правлений дене пырля комсомолец-шамыч у водоемым ыштымашке да тошто пӱя, таве, плотина тӧрлатымашке кызытак пижшаш улыт. Кажне колхозын шке водоемже лийман; тудын йырже пушенгым шындыман, пӱялаште кол ден вӱд кайыкым шарыман, вӱд вакшым ыштыман,—вот колхозный водоемын шефше— комсомолец - шамыч мом ыштышаш улыт.

Первый ошкылым ыштыме. Ятыр комсомольский организаций - шамыч таловец - шамычын обращенийыштым обсуждатленыт да водоем - шамычым ышташ тӱҥалыныт. Образцовый водный хозяйство — колхозник - шамычын зажиточный илышышт кушмаште кугу поянлык. Тидым нуно умленыт.

Воронежский область Таловский районысо 500 комсомолец ден комсомольышто шогыдымо 1.000 самырык колхозник - шамыч водоемым ыштымаште да пӱя-шамычым эрыктымаште участвоватлат.

ВЛКСМ Краснохолмский райком (Чкаловский область) пленумым эртарен да тыште таловский колхозник - шамычын письмаштым обсуждатлен. Комсомолын вийже дене кажне колхозышто водоемым ыш-

Мучаш 4-ше стр.

104

Западный Европышто война

Союзник-шамычын увертарымашышт

Лондон, 7 июнь. (ТАСС). Рейтер агентство тыге увертара: Париж гыч валме сведений - шамыч почеш, немец-шамыч Абвиль гыч тӱҥалын Эн энгерыш шумеш 200 километр кокла фронтышто умбакыжат наступатлен шогат. Тенгече, бойышто пеш шуко германский часть-шамыч лийыныт гынат, французский войска-шамыч центрыште шке позицийыштым кучен шогеныт. Фланглаште— Сомма энгерын ӱлыл течевийже дене да Элетт канал районышто — противник икмыняр мильлан ончыко каен. Французский военный круг-шамыч представительын заявленийже почеш, французский оборонительный позиций - шамыч пеш кӧргыштӧ улыт. Садлан противникын французский часть-шамыч улмо верышке оборона линийым кӱрлын пурымашыжым ужын шогыман. Улшо сведений-шамыч почеш, немец-шамыч бойышко 2 тӱжем утла танкым луктыныт. Икмыняр шӱдӧ танкым пытарыме.

Лондон, 7 июнь. (ТАСС). Авиаций министерство тыге увертара: тенгече английский авиаций фронт линий вес велне германский бронетанковый да мотомеханизированный часть-шамыч ден германский коммуникаций-шамычым бомбардироватлен.

Рейтер агентствын парижский корреспондентше увертара: йӱдым икмыняр шып лийме деч вара таче эрден бой-шамыч тошто гаяк виян тӱҥалыныт.

Французский армийын виян оборонительный рубежлажым кораҥгын, икмыняр германский танковый соединений-шамыч ятыр торашке тылыш пурен кертыныт. Туге гынат, нунын операцийыштлан пехота полшен огыл. Французский пехота германский танк-шамычын каен эртымекышт лийше вишым тунамак петырен да тыге германский пехотылан пурашыже мешаен. Садлан шуко германский бронетанковый соединений-шамыч горючийым кучылт пытармек, нимом ыштен кертдыме положенийыш кодыныт да кушталтын французский армий кидыш логалыт.

Сайын информироватлыме французский военный круг-шамычын мненийышт почеш, фронтын кок секторыштыжо германский войска-шамыч икмыняр ончык каеныт гынат, германец-шамычын наступатлыме районышто бой-шамыч союзник-шамычлан келшышын развиватлалт шогат.

Официально тыге увертаралтеш: 6 июнь вашеш йӱдым неприятельский самолет-шамыч Иоркшир, Линкольншир, Порфолк районлаште да Темза районышто шуко бомбым кудалтеныт. Кугу локтылалтмаш лийын огыл. 6 еҥ кушылгын сусырген.

6 июнь эрден германский самолет-шамыч Центральный францийыште ятыр пункт-шамычым бомбардироватленыт. Шуко илыме пӧрт пытен.

6-шо июньышто „Медик" стадионышто Йошкар-Оласе „Спартак" ден „Учитель" команда-шамыч футбол дене модыныт.
Снимкыште: футбольный матч.
Фото М. Чуршумовын.

ФИЗКУЛЬТУРА ДЕН СПОРТ

„Спартак"—„Учитель"

6-шо июньышто Йошкар-Ола „Медик" спортивный общество стадионын ужар футбольный полешыже Йошкар-Ола „Спартак" ден „Учитель" спортивный обществын командыже-шамыч йолташла вашлийыныт.

Модыш тӱҥалтыш гычак оживленно да интересно эртыш. „Учитель" команда спартаковец-шамычын капкаштым виян атаковатла да икмыняр минут гыч голым пуа.

Таймын кокымшо пелыштыже „Спартак" счетым тӧрла да вашке эше ик голым пуа. Тыге первый таймыште 2:1 счет дене спартаковец-шамыч сеҥыштˇ.

Кокымшо таймыште „Учитель" команда „Спартакын" капкашкыже эше ик голым пурта. Тылеч вара счет вашталтде кодеш. Модыш 2:2 счет дене пытыш.

Ив. Литвин.

Футбольный командым организоватлыме

„Вторая пятилетка" колхоз (Марий-Турекский район) пеленсе физкультурный организаций тений летний сезонышто шке пашажым икмыняр саемден. Футбольный площадкым оборудоватлыме, физкультурный инвентарым налме, кок футбольный командым организоватлыме.

Тений тиде футбольный команда кок колхозный да ик школьный команда дене модын. Модмаште тудо сеҥышеш лектын. **А. С.**

Первый вашлиймаш

6-шо июньышто, тӱнемме йын пытартыш кечыштыже Коклалинский неполный средний школын футбольный командыже дене „У кой-сола" колхоз пеленсе молодежный команда (Сернурский район) колхозысо футбольный полешйолташла вашлийыч.

Модмаште 7:1 счет дене Коклалинский школа пеленсе команда сеҥен.

И. Росляков.

Физкультура дене заниматлат

Физкультура айдемым кап-кылжым пеҥгыдемдаш пеш кугун полша.

Садланак Йошкар-Оласе городской пожарный командыште пашам ыштыше допризывник— комсомолец-шамыч физкультурный пашам виягдаш пижыныт.

Нунын кокла гыч 21 еҥ „Динамо" обществын член. Нуно шкеныштын кап-кылыштым эреак проверятлат да тренировкым ыштылыт.

Физкультурник - шамычлан тӱрлӧ гимнастика дене заниматлалаш турник, шест, брус уло.

Тыгак допризывник—комсомолец-шамыч оборонный пашамат тувем шогат. Кызыт 8 комсомолец ПВХО, ГСО, ВС значоклан нормым сдатленыт.

Н. Веденькин.

Призывлан ямдылалтыт

„Изи-Какшан" колхозышто (Йошкар-Олинский район) 5 допризывник уло. Кызыт нуно призывлан виян ямдылалтыт. Шкеныштын тазалыкыштым эреак проверитлат, политический шинчымашыштым нӧлталтыршат. Нунын кокла гыч кумытшо 3 оборонный значоклан, кокытшо 2 оборонный значоклан нормым сдатленыт.

Н. Янсонов.

КОМСОМОЛ—КОЛХОЗНЫЙ ВОДОЕМЫН АКТИВНЫЙ СТРОИТЕЛЬЖЕ

(МУЧАШ)

ташлан пленум решенийым луктын. Тиде областьысе „Красный север" колхоз пеленсе комсомольский организацият 28 майыште молодежный собранийым эртарен. Энгереш плотинам ыштaш лукмо шке инициативыштым поддерживатлаш колхоз правлений деч йодмо. Правлений ден колхозник-шамычын общий собранийышт комсомолец-шамычын инициативыштым поддерживатленыт да тунамак плотинам ыштaш тӱҥалыныт. Плотина ыштaлт шукталтеш гын, колхоз 400 гектар мландым орошатлаш, вӱд вакш ден электростанцийым ыштaш возможностьым иметлаш тӱҥалеш.

Смоленский область Понизовский районысо совещанийыште молодежын вийже дене 70 пӱям пӱялаш решитлыме.

Таловец - шамычын инициативыштым Харьковский область Зачепиловский район Руновщина селасе комсомолец - шамычат поддерживатленыт. Тошто ер ден энгер серлам ужарташлан посна бригадым ыштеныт. „Червонный трудовик" колхозышто тошто водоем ден плотина - шамычым тӧрлаташлан молодежный бригадым организоватлыме. Горьковский область Чкаловский районысо „Новый мир" колхозышто кок водоем пеш начар состоянийыште ыле. Ик яра кече годым комсомолец, самырык колхозник-шамыч кольмым, пилам, товарым налын водоемым тӧрлаташ тӱҥальыч. Кызыт кок водоемат сай порядкыште.

Тыгай факт - шамычым ятыр ужаш лиеш. Но тиде водный хозяйствым благоустроитлымаште всенародный движенийын кугу важностьшым чыла вереак раш умленыт, манын, ойлен огеш керт. Але ятыр ВЛКСМ райком, обком-шамыч комсомолец-шамычын инициативыштым, молодежын творческий тӱҥалмашыжым чыла годымат огыт поддерживатле.

Комсомолец - шамыч ден молодежьлан шке обязательствыштым конкретно палемдаш, колхозын руководительже-шамыч деч поддержкым налаш, посна колхоз да район коклаште соревнованийым шараш полшымо олмеш, нине обком ден райком - шамыч жапым резолюцийым возен эртарат.

Вот, мутлан, ВЛКСМ Днепропетровский обком эша 14 февральыштак Васильковский район Буденный лӱмеш колхозысо комсомолец-шамычын пӱям пӱялыме нерген инициативыштым шке решенийыштыже одобритлыш. Решенийым принятлыме, а тудын нерген монденыт: кызыт мартеат пашан пижын огытыл. ВЛКСМ Новосибирский ден Омский обком - шамычат комсомолец - шамычын водоемым ыштымашке мобилизоватлымаште нимат ыштен огытыл.

Шуко мут дене мутланаш огыл, а водоем, пӱя, плотина ыштымашке кызытак пижман, колхозын водный хозяйствыжым культурныйым ыштыман,—комсомолын задачыже тыгай.

Ферганский ден Самур-Дивичинский канал ыштыше-шамычын опытыштым кумдан использоватлыман, водный хозяйствым саемдымашке колхозный крестьянствым шупшман. Вӱд верч, культурный водный хозяйство ыштымаш всенародный движенийыште комсомолец-шамыч ончыльно лийшаш улыт. ВЛКСМ ЦК-н комсомолец-шамычын колхозный водоем, плотина, пӱя-шамычым ыштымаште участвоватлымышт нерген пунчалым вашке да деловито шуктыман.

Вигак каласаш лиеш, Ленинско-Сталинский комсомол да чыла сельский молодежь кажне колхозын шке водоемжо лийже, манын, уло вийышт дене кучедалаш тӱҥалыт. Колхозный стройым ончыкшымат пеҥгыдемдаш тыршыше мемнан партийлан да советский правительствылан тиде кугу полыш лиеш.

В. Бобятинский,
ВЛКСМ ЦК-н крестьянский молодежь отделжым вуйлатыше.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР А—534. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.